

STORTINGET

Innst. 391 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:213 S (2022–2023)

Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Kari Elisabeth Kaski om erfaringer med skolelekser til erstatning for hjemmelekser

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og vurdere erfaringene med å erstatte hjemmelekser med skolelekser samt legge til rette for kommuner og skoler som ønsker dette, i tett dialog med lærere, elever og kommuner.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen har avholdt skriftlig høring i saken. De skriftlige høringsinnspillene er tilgjengelige på sakens side på stortinget.no.

Kunnskapsminister Tonje Brenna har uttalt seg om forslaget i brev av 26. april 2023. Brevet følger vedlagt denne innstillingen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Sigurd Myrvoll, Lise Selnes og Elise Waagen, fra Høyre, Margret Hagerup, Kari-Anne Jønnes og Jan Tore Sanner, fra Senterpartiet, Marit Knutsdatter Strand og Maren Grøthe, fra Fremskrittspartiet, Himanshu Gulati, fra Sosialistisk Venstreparti, Grete Wold, fra Rødt, lederen Hege Bae Nyholt, og fra Venstre, Abid Raja, viser til representantforslaget.

Komiteen viser til brev fra Kunnskapsdepartementet, hvor statsråden påpeker at det er skolen selv som avgjør om elevene skal ha hjemmelekser. Både kommunen som skoleeier, skolen og lærerne har handlingsrom til å prøve ut og velge å organisere opplæringen uten å gi elevene hjemmelekser.

Komiteen viser videre til arbeidet med ny opplæringslov, hvor lekser behandles.

Komiteen viser til de to skriftlige høringsvarene som har kommet til forslaget fra Utdanningsforbundet og Skolenes landsforbund, som begge ønsker diskusjonen om hjemmelekser velkommen og omtaler den som en viktig diskusjon.

Komiteen viser til at det er ulik praksis knyttet til hjemmelekser, og at en rekke kommuner i Norge har hatt prøveprosjekter knyttet til å erstatte hjemmelekser med øvingsarbeid i skoletiden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, forutsetter at lekser skal ha en pedagogisk funksjon i skolen. Flertallet mener det er viktig å følge med på forskning og erfaringer

ger fra ulike praksiser. Flertallet er imidlertid enig med kunnskapsministeren, som skriver følgende i sin uttalelse til forslagene:

«Det pågår mange lokalt initierte utprøvinger i skolene og evalueringene bør i størst mulig grad også gjennomføres lokalt.»

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, viser til at statsråden i sin vurdering konkluderer slik:

«Jeg har ikke planer om en nærmere felles undersøkelse av erfaringer fra leksefrie skoler nå.»

Dette flertallet slutter seg til dette og vil gå mot forslaget om å gjennomgå praksis og vurdere erfaringene med å erstatte hjemmelekser med skolelekser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til statsrådets uttalelse til komiteen, som understreker at det pågår mange lokalt initierte utprøvinger i skolene, og at evalueringene i størst mulig grad også bør gjennomføres lokalt. Det er derfor ikke planer om en nærmere felles undersøkelse av erfaringer fra leksefrie skoler nå. Disse medlemmer viser videre til at det i forslag til ny opplæringslov presiseres at skolen har adgang til å gi lekser.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet mener at lekser har en viktig funksjon og verdi både hva gjelder elevenes opplæring, evne til å følge opp oppgaver, evne til egenenkning og oppgaveløsning, mulighet for foreldre og foresatte til å følge med på elevenes utvikling og utdanning og forberedelse til det øvrige livet ute i samfunnet, hvor man får plikter og ansvar av ulik karakter.

Dette medlem er åpen for nye tanker innenfor utdanningssektoren, men er mot å fjerne lekser. Dette medlem er også åpen for løsninger og organisering som gir anledning til å gjennomføre lekser på skolen og med mulig støtte fra skoleansatte, spesielt for de som av ulike grunner ikke har tilgang til god veiledning og assistanse fra foresatte.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt vil understreke betydningen av skolens rolle for å forebygge sosial ulikhet og legge til rette for en god oppvekst for alle barn.

Disse medlemmer viser til at det er en rekke kommuner i Norge som har ulike erfaringer med å erstatte hjemmelekser med å gjøre øvingsarbeidet på skolen, altså skolelekser i stedet for hjemmelekser. Disse medlemmer viser til at prøveprosjektet om skoler uten hjemmelekser ble igangsatt i Trondheim kommu-

ne, hvor formålet var å gi et bedre kunnskapsgrunnlag om holdninger til og erfaringer med lekser i grunnskolen – og om effekten av lekser. Dette prøveprosjektet ble evaluert av Institutt for pedagogikk og livslang læring ved NTNU, jf. IPLs rapportserie nr. 3/2021 «Til lags at alle kan ingen gjera – en rapport om prosjektet Lekser i skolen i Trondheim». Til tross for at prøveprosjektet måtte reduseres og etter hvert avbrytes på grunn av koronapandemien, gjorde forskerne likevel flere interessante funn som taler for at både elevenes motivasjon og familienes samvær og konfliktnivå vil dra store fordeler av å gå bort fra hjemmelekser.

Disse medlemmer viser til at forskningen ikke viser noen tydelig sammenheng mellom lekser og læring, og at forskeren John Hattie viser til 161 studier som konkluderer med at lekser har liten eller ingen effekt på læring, og alle minst i barneskolen, jf. artikkelen «Er lekser nyttig og nødvendig» av Idun Haugan på forskning.no 31. august 2022.

Disse medlemmer viser til at det er behov for en systematisk kunnskaps- og erfaringsinnhenting fra forsøk i Norge og en tilrettelegging for kommuner og skoler som ønsker å erstatte hjemmelekser med skolelekser.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og vurdere erfaringene med å erstatte hjemmelekser med skolelekser samt legge til rette for kommuner og skoler som ønsker dette, i tett dialog med lærere, elever og kommuner.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjennomgå og vurdere erfaringene med å erstatte hjemmelekser med skolelekser samt legge til rette for kommuner og skoler som ønsker dette, i tett dialog med lærere, elever og kommuner.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:213 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Kari Elisabeth Kaski om erfaringer med skolelekser til erstatning for hjemmelekser – vedtas ikke.

Oslo, i utdannings- og forskningskomiteen, den 23. mai 2023

Hege Bae Nyholt

leder og ordfører

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/2162-

26. april 2023

Representantforslag 213 S (2022-2023) om erfaring med skolelekser til erstatning for hjemmelekser

Det er skolen selv som avgjør om elevene skal ha hjemmelekser. Både kommunen som skoleeier, skolen og lærerne har handlingsrom til å prøve ut og velge å organisere opplæringen uten å gi elevene hjemmelekser. Skoler har anledning til å benytte lekser for å fremme elevenes læring, og et flertall av skolene har valgt dette. I Spørsmål til Skole-Norge våren 2019 oppgir 8 prosent av skolene å være leksefrie på minst ett trinn. Kun 2 prosent av alle skolene oppgir å være helt leksefrie. De fleste skoler har altså en eller annen form for hjemmearbeid, f.eks. leselekser, prosjektarbeid, eller prøveforberedelse.

Hjemmelekser er ett av flere pedagogiske virkemidler skolen kan velge å benytte. Lærere må kontinuerlig gjøre pedagogiske avveininger, og dette inkluderer å vurdere om, og eventuelt hvordan, hjemmelekser kan bidra til elevenes læring.

I forslaget til ny opplæringslov er det foreslått å lovfeste at elevene kan pålegges lekser. I arbeidet med denne bestemmelsen har jeg ment at spørsmålet om skolen skal ha lekser bør løses lokalt. Jeg mener at det skal være mulig å fortsatt benytte lekser i opplæringen. Dette innebærer ikke at skolene, kommunene eller fylkeskommunene plikter å ha lekser. Det er helt sentralt i forslaget til ny bestemmelse at leksene også må tilpasses den rettigheten elevene har til hvile og fritid.

Det er mange ulike meninger om hjemmelekser, og også mye forskning på hva slags lekser som fungerer best. Hjemmelekser er en innarbeidet praksis i skolen, men hvordan det blir praktisert, varierer. Vi vet at ikke alle typer lekser bidrar til elevenes læring og i verste fall kan virke mot sin hensikt. Derfor er det viktig at skolen og lærerne har en bevisst leksepraksis. For å legge til rette for dette, har Utdanningsdirektoratet utviklet en nettressurs om hva

skolen og lærerne bør tenke på i forbindelse med hjemmelekser, og en litteraturgjennomgang av ulike lekseforskning.

Det pågår mange lokalt initierte utprøvinger i skolene og evalueringene bør i størst mulig grad også gjennomføres lokalt. Jeg har ikke planer om en nærmere felles undersøkelse av erfaringer fra leksefrie skoler nå.

Avslutningsvis vil jeg understreke at gode lekser må være tilpasset elevenes forutsetninger. Elever har ulike behov, og plikten til tilpasset opplæring gjelder også for lekser. Selv om elevene har lekser som skal gjøres hjemme, må de som strever med hjemmeleksene få den støtten og hjelpen de trenger i skoletiden.

Med hilsen

Tonje Brenna

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur

